

KNJIŽNICA
FRANCA KSAVRA MEŠKA
ORMOŽ

LETNI NAČRT NAKUPA GRADIVA

KNJIŽNICE FRANCA KSAVRA
MEŠKA ORMOŽ

ZA LETO 2020

Ormož, oktober 2019

VSEBINA

1. UVOD	3
2. KNJIŽNIČNA ZBIRKA	3
2.1. SESTAVA ZBIRKE	3
3. LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA 2020	5
POS LANSTVO KNJIŽNICE IN CILJI, KI JIH ŽELIMO URESNIČITI Z NAČRTOVANIM NAKUPOM GRADIVA	5
VSEBINSKA IZHODIŠČA ZA IZGRADNJO KNJIŽNIČNE ZBIRKE.....	6
3.1. PRIZADEVANJA KNJIŽNICE ZA ENAKOST ZADOVOLJEVANJA INFORMACIJSKIH, IZOBRAŽEVALNIH, RAZISKOVALNIH IN KULTURNIH POTREB OKOLJA	7
3.2. POTREBE IN INTERESI CILJNIH SKUPIN UPORABNIKOV ORMOŠKE KNJIŽNICE	8
3.3. SPODBUJANJE BRALNIH NAVAD, OBLIKOVANJE BRALNE KULTURE IN RAZVIJANJE INFORMACIJSKE PISMENOSTI	10
3.4. UPOŠTEVANJE POTREB OKOLJA	10
3.5. UPOŠTEVANJE POSEBNIH POTREB OKOLJA.....	11
3.6. UPOŠTEVANJE AKTUALNOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	11
3.7. UPOŠTEVANJE ZASTOPANOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA NA RAZLIČNIH MEDIJIH	12
3.7.1. NAKUP GRADIVA FILMSKE ZBIRKE.....	12
3.7.2. NAKUP GRADIVA GLASBENE ZBIRKE	13
3.7.3. NAKUP E-KNJIG.....	13
3.8. UPOŠTEVANJE ZASTOPANOSTI RAZLIČNIH TEMATSKIH OZIROMA PREDMETNIH PODROČIJ	14
3.9. OMOGOČANJE ENAKE DOSTOPNOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA VSE PREBIVALCE NA OBMOČJU DELOVANJA KNJIŽNICE	15
3.10. FINANCIRANJE NAKUPA GRADIVA IN OBSEG PRIRASTA V LETU 2020	16
3.11. POPULARIZACIJA KNJIŽNIČNE ZBIRKE IN DEJAVNOSTI	17
4. ZAKLJUČEK.....	18

1. UVOD

Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož je večobčinska splošna knjižnica, ki opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za območje občin Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž. Knjižnična dejavnost je prvenstveno namenjena 15.914 prebivalcem, ki so po uradnih podatkih Statističnega urada RS, 1. januarja 2019, imeli stalno bivališče na območju vseh treh občin. V okviru knjižnice delujejo krajevne knjižnice v Središču ob Dravi, Svetem Tomažu in v Ivanjkovcih.

Letni načrt nakupa gradiva za leto 2020 načrtuje nabavo gradiva knjižnice, predpisuje posamezne postopke pri nabavi gradiva in dolgoročneje prispeva k uravnovešenemu dopolnjevanju gradiva in celotni izgradnji knjižnične zbirke, s katero knjižnica zagotavlja neomejen dostop do raznovrstnega in kakovostnega gradiva po vsebini, namembnosti in nosilcu zapisa vsem prebivalcem območja, ki ga z dejavnostjo pokriva. Prikazuje trenutno sestavo knjižnične zbirke, komentira stanje (prednosti kot tudi pomanjkljivosti) in podaja smernice nadaljnjega dopolnjevanja zbirke.

2. KNJIŽNIČNA ZBIRKA

Ormoška knjižnica se ponaša z bogato, aktualno in raznovrstno knjižnično zbirko, ki jo je knjižnica sistematično gradila in posodabljala predvsem v zadnjih dveh desetletjih. Poleg knjižnega gradiva knjižnica vseskozi posveča veliko pozornost tudi nabavi neknjižnega gradiva, iz razloga nedostopnosti teh medijev v trgovinski mreži lokalne skupnosti, prav tako pa na območju ni kinematografov. Bogata in kvalitetna zbirka filmskega gradiva in glasbenih zgoščenk velikokrat pritegneta tudi širšo skupnost, saj se medknjižnične izposoje naslovov iz te zbirke poslužujejo tudi uporabniki drugih knjižnic.

31. decembra 2018 je knjižnična zbirka štela 122.743 enot knjižničnega gradiva. V prostem pristopu je bilo v osrednji knjižnici v Ormožu 96.550 enot gradiva, Krajevni knjižnici Središče ob Dravi 9.992 enot, Krajevni knjižnici Sveti Tomaž 8.406 enot, v Krajevni knjižnici Ivanjkovci 7.795 enot. 10.217 enot knjižničnih gradiv je bilo lociranih v arhivu.

Tabela 1: Temeljna zaloga knjižničnega gradiva (enote)

VRSTA GRADIVA	Zaloga gradiva (31. 12. 2018)	%
Knjige	107.306	87,4
Serijske publikacije	2.354	1,9
Neknjižno gradivo	13.083	10,7
SKUPAJ	122.743	100

Temeljna knjižnična zbirka dosega 7,64 enot na prebivalca območja, ki ga knjižnica pokriva. Od tega je neknjižnega gradiva 0,81 enot na prebivalca. Z doseženim izpolnjujemo pogoj ustreznega obsega gradiva, ki ga predpisuje Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, kot tudi priporočila in standardi za splošne knjižnice.

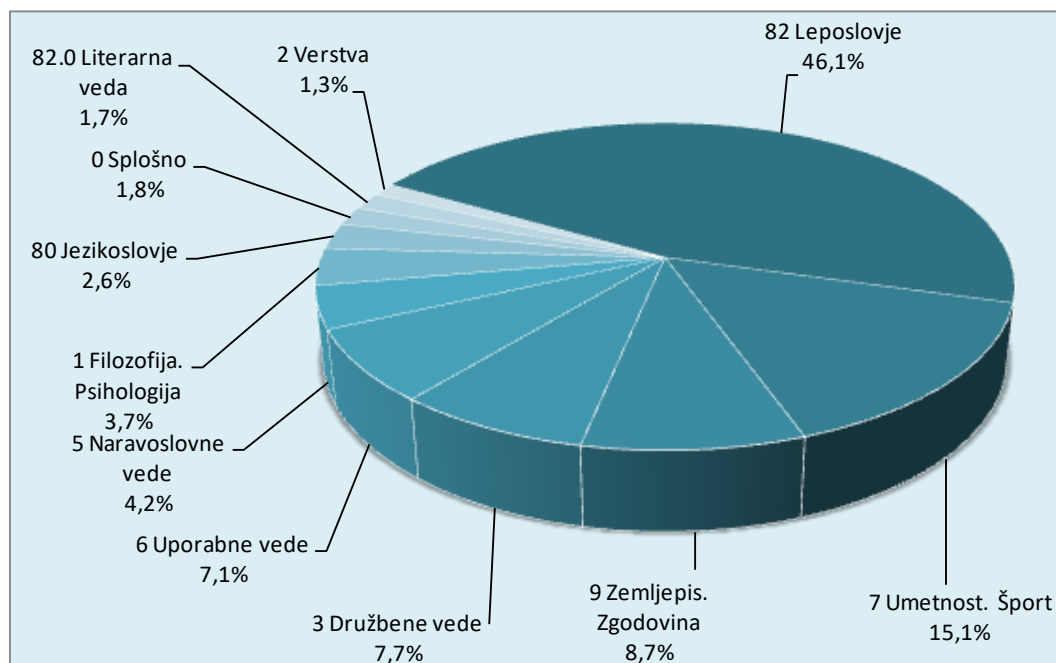
2.1 Sestava zbirke

Struktura knjižnične zbirke je glede na vsebino dokaj pestra. Pri izgradnji same knjižnične zbirke smo nenehno sledili predpisanim normativom za splošne knjižnice. Razmerje naslovov med leposlovnim ter strokovnim gradivom se povsem ujema s predpisanim standardom, in je 39,2 : 60,8. Kljub

vsakoletnemu prizadevanju po nakupu skorajda vse knjižne produkcije mladinske literature, doseženo razmerje med gradivom namenjenim mladini in tistim, ki je namenjeno odraslim uporabnikom, ne dosega predpisanih normativov, saj znaša 25,7 : 74,3. Knjižnica si bo v prihodnjih letih glede na izbrane knjižnične vloge prizadevala povečati delež mladini namenjenega gradiva. V knjižnični zbirki je bilo konec leta 2018 75.980 različnih naslovov gradiv. 19.541 naslovov je bilo namenjenih mladim uporabnikom, 56.439 odraslim.

Tabela 2: Sestava knjižnične zbirke po UDK in namembnosti na dan 31. 12. 2018 (enote/naslovi)

UDK skupina	ENOTE			NASLOVI		
	Odrasli	Mladina	Skupaj	Odrasli	Mladina	Skupaj
0 Splošno	1.686	561	2.247	977	227	1.204
1 Filozofija. Psihologija	4.306	209	4.515	3.328	123	3.451
2 Verstva	1.401	170	1.571	1.129	120	1.249
3 Družbene vede	7.792	1.665	9.457	6.028	765	6.793
5 Naravoslovne vede	2.644	2.488	5.132	1.946	1.192	3.138
6 Uporabne vede	7.443	1.284	8.727	5.280	581	5.861
7 Umetnost. Šport	13.027	5.509	18.536	10.684	3.486	14.170
80 Jezikoslovje	2.487	675	3.162	1.504	388	1.892
82.0 Literarna veda	1.905	211	2.116	1.274	83	1.357
82 Leposlovje	30.056	26.498	56.554	18.380	11.456	29.836
9 Zemljepis. Zgodovina	8.520	2.206	10.726	5.909	1.120	7.029
SKUPAJ	81.267	41.476	122.743	56.439	19.541	75.980

Graf 1: Sestava knjižnične zbirke po UDK skupinah (naslovi)

3. LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA 2020

POSLANSTVO KNJIŽNICE IN CILJI, KI JIH ŽELIMO URESNIČITI Z NAČRTOVANIM NAKUPOM GRADIVA

Ormoška knjižnica je najpomembnejše kulturno, informacijsko, izobraževalno kot tudi komunikacijsko središče lokalne skupnosti. Ima pomembno vlogo v procesu vseživljenjskega učenja. Njeno poslanstvo iz leta v leto pridobiva na pomembnosti, v zadnjih letih se vse bolj povečuje tudi njena socialna vloga. Poleg klasičnih nalog (izposoja gradiva, promocija in spodbujanje branja) sledi sodobnim potrebam uporabnikov in zahtevam okolja (novi mediji in informacijski viri, izobraževanje, informacijska pismenost, občutek za lokalno, podpiranje etnične, kulturne in jezikovne raznolikosti, druženje). Na razpolago je vsem različnim ciljnim skupinam prebivalstva, od otrok in mladine, odraslih, upokoјencev, brezposelnih, zaposlenih, invalidov, starejših občanov in drugih kot tudi uporabnikov s posebnimi potrebami. S svojo knjižnično zbirko vseskozi nudi vzpodbudno okolje za širjenje bralne kulture in druge raznovrstne dejavnosti in ustrezno prispeva k družbenemu, kulturnemu, socialnemu kot tudi gospodarskemu razvoju okolja.

Najpomembnejši cilji nakupa:

- nudenje čim bolj širokega izbora predvsem aktualnega kvalitetnega knjižničnega gradiva, ki bo ustrezal vsem ciljnim skupinam uporabnikov in najširše zadovoljeval njihove potrebe po informacijah, izobraževanju, kulturi, raziskovanju in znanstvenem delu, kakor tudi razvedrilu,
- zaznati vse ciljne skupine uporabnikov v lokalni skupnosti in jih enakomerno ter kakovostno oskrbovati z gradivom, informacijami in knjižničnimi dogodki,
- s kakovostno in široko ponudbo obdržati stare uporabnike in z usmerjeno informativno ponudbo privabiti tudi uporabnike, ki knjižnice še ne obiskujejo, zlasti tiste z območja novo odprtih krajevskih knjižnic v Središču ob Dravi in Svetem Tomažu, ter od konca leta 2017 tudi v Ivanjkovcih,
- ustvarjati dobre pogoje za spodbujanje bralnih navad, oblikovanje bralne kulture in razvijanje funkcionalne pismenosti,
- upoštevati cilje in prioritete lokalne skupnosti, skrb posvečati tudi demografsko ogroženim naseljem in predvsem tistim uporabnikom, ki so od osrednje knjižnice najbolj oddaljeni,
- pri nabavi upoštevati tudi predloge in potrebe uporabnikov, ki bi postali naši člani, v kolikor bi knjižnica ustrezno zadovoljevala njihove potrebe po določenih knjižničnih gradivih,
- povečati odstotek aktivnih članov tudi z načrtovanjem odprtja še ene krajevne knjižnice v Ivanjkovcih,
- izgraditi kakovostno in uravnoteženo zbirko knjižničnega gradiva, ki bo sledila priporočenim razmerjem znotraj zbirke in ustrezala standardom (predvsem povečati delež gradiva, ki je namenjen mladini, še naprej skrbeti za ustrezno razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom in zagotavljati ustrezen delež neknjižnega in elektronskega gradiva),
- omogočiti dostop do najnovejših dosežkov posameznih strokovnih področij na različnih nosilcih zapisov,
- ugotoviti bralne in izobraževalne potrebe uporabnikov s posebnimi potrebami in jim zagotavljati ustrezna gradiva,
- zagotavljati gradivo za domoznanske študije lokalnega okolja in ustrezno graditi domoznansko zbirko,
- nabavljati gospodarno, iskati najugodnejše ponudnike in v zbirko uvrščati gradivo, ki bo dosegalo čim večji obrat v izposoji,
- nuditi ustrezno strokovno gradivo kot pomoč pri iskanju zaposlitve brezposelni skupini uporabnikov, njim in drugim nuditi razne vsebine za računalniško in informacijsko opismenjevanje, ki omogočajo uspešno uporabo knjižnice in delo v drugem okolju,
- z gradivi in delavnicami vzpodbujati uporabnike za ustvarjalno preživljanje prostega časa.

VSEBINSKA IZHODIŠČA ZA IZGRADNJO KNJIŽNIČNE ZBIRKE

Oblikovanje zbirke gradiva Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož izhaja iz naslednjih predpisov:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 56/2008 UPB1),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/2003),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03, 70/2008),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS št. 88/03),
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih območnih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah in stroškov krajevnih knjižnic (Uradni list RS, št. 19/03),
- Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice (za obdobje 2018-2028),
- Odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož, (UV Občine Ormož, 12(2008), št. 1),
- Strateški načrt Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož za obdobje 2020–2024,
- Slovenske splošne knjižnice za prihodnost: strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013–2020 (2012).

Vsebinska izhodišča nakupa v letu 2020:

- Nakup novih gradiv z aktualnimi vsebinami na vseh strokovnih področjih, posamezne izdaje kupujemo tudi v tujih jezikih.
- Nakup kakovostne prevodne leposlovne literature in izvirnega slovenskega leposlovja.
- V zbirko neknjižnega gradiva dokupimo kakovostna, poučna gradiva in gradiva z visoko umetniško vrednostjo. Pri avdiovizualnem gradivu je poudarek na evropski produkciji in nagrajenih ter nominiranih filmih. Prav tako se v zbirko dokupuje večina kvalitetne slovenske umetniške produkcije. V letu 2020 se nadaljuje tudi z nakupom e-knjig.
- Širok izbor gradiva je tudi pri nakupu serijskih publikacij, saj bodo zastopana različna strokovna področja za različno zahtevnost in namembnost starostnih skupin uporabnikov.
- Za otroke in mladino kupujemo kakovostna leposlovna gradiva, prav tako se nabavlja poučno gradivo različnih strok. Pri nakupu se upošteva seznam priporočilne in nagrajene literature.
- Pri nakupu bomo skrbeli za priporočena razmerja med strokovnim in leposlovnim gradivom ter gradivom za mladino in odrasle.
- V osrednji knjižnici večino strokovnega gradiva kupujemo v enem izvodu, predvsem gradivo za referenčno zbirko, ki je dosegljiva vsem. Kvalitetno mladinsko leposlovje in večino leposlovja za odrasle, za katerega se predvideva večja pogostnost izposoje, kupujemo v dveh izvodih. Previdno izbiramo gradivo za zbirke novih enot. Stremimo k izbiri kvalitetnega leposlovja za odrasle in mladino. V zbirko uvrščamo nove priročnike različnih strokovnih področij.
- Pozornost pri nakupu posvečamo tudi gradivu za uporabnike s posebnimi potrebami.
- Pozornost posvečamo potencialnim uporabnikom in analiziramo njihove potrebe ter na podlagi teh kupujemo določena gradiva.
- V letu 2020 bomo kupili več kot 50 % naslovov, ki so izšli s pomočjo Javne agencije za knjigo. Vsaj 15 % subvencioniranega gradiva bo uvrščenega tudi v zbirke krajevnih knjižnic. Sproti pregledujemo seznam subvencioniranih izdaj in se odločamo za tiste, ki so pomembne za slovenski narod in bodo med našimi člani večkrat izposojene.
- V projekt nakupa bomo vključili več kot 50 slovenskih založnikov.

- Vseskozi bo nakup usmerjal tudi cilj privabiti v knjižnico nove člane, povečati članstvo tudi marginalnih skupin, članstvo med upokojenci, zaposlenimi, tujci (predvsem hrvaškimi državljani, ki so nekoč že bili naši člani in drugimi tujci, ki se preselijo v okolje).
- Pri nakupu sledimo tudi potrebam izobraževalnega procesa redkih izobraževalnih programov, ki se izvajajo v lokalni skupnosti, potrebam računalniškega in informacijskega opismenjevanja ter potrebam izboljšanja funkcionalne pismenosti.
- Za izvajanje bralnih projektov na odraslem in mladinskem oddelku osrednje knjižnice ter v krajevnih knjižnicah zagotavljamo večje število izvodov posameznih naslovov gradiva.

3.1. PRIZADEVANJA KNJIŽNICE ZA ENAKOST ZADOVOLJEVANJA INFORMACIJSKIH, IZOBRAŽEVALNIH, RAZISKOVALNIH IN KULTURNIH POTREB OKOLJA

Za zadovoljevanje **informacijskih potreb** občanov bomo nabavljali:

- splošno informativno periodiko v slovenskem jeziku,
- gradivo z informacijami javnega značaja (vladne in nevladne organizacije in agencije, institucije civilne družbe),
- gradivo z informacijami, ki ljudem pomagajo pri organizaciji njihovega vsakdanjega življenja in podpirajo njihovo participacijo v demokratičnih procesih.

Za zadovoljevanje **izobraževalnih potreb** bomo zagotavljali:

- gradivo različnih strok in znanstvenih disciplin na različnih stopnjah zahtevnosti, od zelo poljudnih do akademske zahtevnosti; gradivo bo na različnih medijih; gradivo v tujih jezikih bomo nabavljali v primerih, ko ni mogoče pridobiti ustreznih del v slovenskem jeziku,
- poučno gradivo, ki ga namenjamo mladim uporabnikom; od tistega, ki najmlajšim uporabnikom omogoča spoznavanje predmetov in osvajanje pojmov, in ki spodbuja vedoželjnost, širi obzorja, oblikuje osebne interese, do tistega, ki podpira šolske in obšolske obveznosti na osnovni in srednji stopnji,
- gradivo, namenjeno permanentnemu izobraževanju in osvajanju novih tehnologij in medijev,
- gradivo, namenjeno izobraževanju v okviru hobijev, prostočasnih aktivnosti in osebnih interesov,
- gradivo, namenjeno za pomoč pri osebni rasti in razreševanju osebnih težav uporabnikov.

Pri zadovoljevanju **raziskovalnih potreb** bomo posebno pozornost posvečali:

- spoznavanju, proučevanju in raziskovanju zgodovine, kulturnih korenin in sedanosti lokalnega okolja, kar bomo podpirali s skrbnim zbiranjem vseh vrst domoznanskega gradiva,
- sodelovali z organizatorji in izvajalci mladinskega raziskovalnega dela na osnovni in srednješolski ravni, tako da bomo zagotavljali potrebne vire za procese raziskovanja,
- podpirali bomo raziskovalno delo v okviru seminarskih in diplomskih nalog visokošolskega študija z zagotavljanjem ustreznega izbora strokovnega gradiva na različnih nosilcih.

Kulturne potrebe okolja bomo zadovoljevali:

- z izgradnjo kvalitetnih zbirk leposlovnega gradiva za različne starosti, okuse in zahtevnostne stopnje (podrobnejši vsebinski kriteriji za izbor so opredeljeni pri posameznih ciljnih skupinah),
- z nabavo kvalitetnih glasbenih posnetkov in igranih filmov (pri izboru filmov se bomo trudili nabaviti kvalitetnejše filme, ki so vsako leto predstavljeni na filmskih festivalih v Sloveniji in drugod kot npr. Cannes, Benetke in Berlin, ne bomo pozabili tudi na Grossmanov festival v sosednjem Ljutomeru ...),
- z izborom kvalitetne strokovne literature s področja umetnosti.

3.2. POTREBE IN INTERESI CILJNIH SKUPIN UPORABNIKOV ORMOŠKE KNJIŽNICE

Za **predšolske otroke** tudi v letu 2020 nabavljamo gradivo, ki jim omogoča:

- spoznavanje predmetov in osvajanje pojmov (barve, oblike, enostavna števila, živali, rastline, tipična življenjska okolja, osnovni socialni odnosi, občutja ...),
- razvijanje domišljije in ustvarjalnosti,
- razvijanje pozitivnega in ugodnega občutka v stiku s knjigo, knjižnico, besedo, igračo.

Nabavljamo raznovrstno gradivo (tiskano, zvočno, elektronsko, igrače). Izbiramo predvsem varne medije ter kvaliteto likovnih in jezikovnih prvin. Pri izboru igrač upoštevamo njihovo uporabnost (lutke, družabne igre) in kvaliteto (lesene igrače). S številnimi oblikami dela s predšolskimi otroki, s starši in z vzgojiteljicami, gradivo približamo tej skupini uporabnikov. Dokupujemo dodatne izvode slikanic, ki se izposojajo pri bibliopedagoškem delu v vrtcih in so vsebinsko vezani na določene teme (npr. letne čase, božič, pust, valentinovo ...). Še posebej bomo za potrebe sodelovanja z vrtci nabavljali več izvodov (2–3 izvode) slikanic in kartonk z določenimi temami kot so npr.: oblačila, vreme, božič, novo leto, letni časi nasploh, promet, knjiga, knjižnica. Na voljo morajo biti tako knjižničarkam, vzgojiteljicam in staršem, ki tudi doma preko knjig seznanjajo svoje otroke z omenjenimi vsebinami. V zbirko bomo tudi uvrščali kartonke z zvoki, saj so tudi te zelo uporabne pri skupinah predšolskih otrok. Slednje bomo nabavljali za osrednjo knjižnico, kvalitetnejše izdaje tudi za krajevne knjižnice.

Nabavljali bomo tudi posamezne lutke, ki jih pogosto uporabljamo pri pravljicnih in bibliopedagoških urah, drugih projektih, samostojnih kot tudi v soorganizaciji z drugimi javnimi zavodi npr. z muzejem in mladinskim centrom. Prav tako ima ormoška knjižnica na razpolago že didaktične igre – tudi to zbirko bomo ustrezno dopolnili.

Za **osnovnošolce** še naprej nabavljamo gradivo, ki:

- omogoča razvijanje domišljije in ustvarjalnosti,
- omogoča razvoj bralnih spretnosti (knjige z velikimi tiskanimi črkami, knjige s sličicami ali manjkajočimi črkami in besedami),
- razvija bralne potrebe in navade,
- razvija vedoželjnost ter omogoča širjenje obzorja in oblikovanje ter razvoj specifičnih interesov,
- omogoča spoznavanje in uporabo informacijskih pripomočkov,
- omogoča utrjevanje občutka, da bo branje prijetno in zabavno opravilo,
- pomaga pri šolskih obveznostih kot so priprava referatov in seminarskih nalog, priprava na različna tekmovanja v znanju, priprava osnovnošolskih raziskovalnih nalog; dodatne vaje in razlage, kadar ima otrok težave z osvajanjem določenega znanja (branje, pisanje, računanje, knjige za domače branje ...),
- obravnava probleme odraščanja, oblikovanje osebne identitete, probleme družbene deviacije, s katerimi se soočajo bodisi sami ali njihovi vrstniki (nasilje, droge, alkohol, motnje hranjenja ...),
- pomaga razumeti, kako pomemben je zdrav način življenja, zdravo prehranjevanje, aktiven način preživljanja prostega časa.

Gradivo zajema različne medije: tiskane, zvočne, filmske, elektronske. Pozornost posvečamo kvaliteti vsebine, likovnim in jezikovnim prvinam. Gradivo približamo tej skupini uporabnikov ob njihovih obiskih s starši, s šolami in drugimi organizacijami, ki so vključene v delo z osnovnošolci. Knjižnica bo poskrbela, da bo na voljo tudi zadostno število izvodov kvalitetnega leposlovja, ki ga šolajoči potrebujejo za obvezna branja in razna tekmovanja. Sproti bomo spremljali potrebe po tem gradivu in ga nabavljali v skladu s prednostnimi potrebami dopolnjevanja knjižnične zbirke.

Še naprej sproti spremljamo nagrajene knjige/avtorje (večernica, desetnica, izvirna slovenska slikanica, priznanje Zlata hruška ...) in jih vključujemo v zbirko. Sodelovanje z OŠ Stanka Vraza s prilagojenim

programom zahteva dodatno poznavanje posebnih skupin uporabnikov, zato pri nabavi gradiv upoštevamo tudi te uporabnike.

Za **srednješolce** nabavljamo:

- gradivo, ki je v pomoč pri šolskih obveznostih kot so priprava referatov in seminarskih nalog, priprava na različna tekmovanja v znanju (npr. Cankarjevo tekmovanje), priprava srednješolskih raziskovalnih nalog,
- gradivo, ki obravnava probleme odraščanja, oblikovanje osebne identitete, probleme družbene deviacije, s katerimi se soočajo bodisi sami ali njihovi vrstniki (nasilje, odvisnost, motnje hranjenja, samomor ...),
- gradivo, ki je v pomoč pri nadaljnjem poklicnem usmerjanju,
- gradivo, ki posebej nagovarja interese mladih – glasba, šport, potovanja ...
- gradivo z resničnimi izpovedmi oseb s težko življenjsko izkušnjo (npr. raznimi odvisnostmi, s katerimi se srečujejo mladostniki)
- biografije znanih športnikov, igralcev, pevcev.

Za **odrasle uporabnike** knjižnica nabavlja:

- gradivo različnih strok in znanstvenih disciplin (od zelo poljudnih do stopnje akademske zahtevnosti) predvsem v slovenskem jeziku (največ 10 % tujejezičnega),
- leposlovje vseh žanrov in slogov, predvsem v slovenskem jeziku. Od leposlovja v tujih jezikih knjižnica v letu 2020 nabavlja zaradi že dobre zastopanosti klasičnih literarnih del, predvsem kvalitetna sodobna dela ter dela, ki so na seznamih raznih bralnih projektov vzpodbujanja branja kvalitetnega leposlovja. Za krajevne knjižnice dokupimo tudi leposlovna dela, ki se priporočajo na portalu dobreknjige.si. Zaradi povečevanja vpisa tujcev v minulih dveh letih (predvsem angleško, nemško in francosko govorečih) se pojavlja potreba po novejših romanih v teh jezikih. V letu 2020 se nabavlja tudi več gradiva v hrvaškem jeziku, saj se povečuje obisk članov, ki živijo na Hrvaškem. Za hrvaško govoreče člane se nabavi okrog 60 naslovov kvalitetnih leposlovnih del avtorjev s področja Hrvaške, Bosne, Srbije,
- kvaliteten izbor glasbenih zgoščenk in igranih filmov,
- domoznansko gradivo,
- splošno informativno in strokovno periodiko v slovenskem jeziku in revije v tujih jezikih,
- gradivo z informacijami javnega značaja,
- sproti spremljamo nagrajene knjige/avtorje (Nobelova nagrada za književnost, Kresnik, Vilenica, Grumova nagrada, Rožančeva nagrada, Jenkova nagrada, nagrada za prvenec, Veronikina nagrada ...) in jih vključujemo v zbirko.

Tudi **upokojemcem** je namenjeno raznovrstno gradivo glede na njihove interese, potrebe in okuse. Pri tem smo pozorni, da nabavljamo gradivo, ki zagotavlja:

- ohranjanje mentalnih sposobnosti,
- spodbujanje aktivnosti in pozitivnega odnosa do življenja in starosti,
- zadovoljevanje potreb po specifičnih interesih starejše populacije,
- zadovoljno in kreativno preživljanje starosti,
- uporabo gradiva kljub fizičnim in umskim omejitvam (gradivo z velikim tiskom črk, fizično lažje knjige, gradivo, ki ga je mogoče brati kljub omejenim spominskim zmogljivostim). Upoštevamo, da sodelujemo s CSO Ormož, saj izvajamo v domu že 17 let bralne čajanke, zato tudi v letu 2020 nabavljamo gradivo o delu s posebnimi skupinami uporabnikov in o določenih boleznih, ki so pogosteje prisotne pri starejših ljudeh kot je npr. demenca in drugo. Ker Bralno značko za odrasle izvajamo tudi v CSO Ormož, nabavimo dodatne izvode tistih naslovov, ki so najprimernejši za to skupino sodelujočih.

3.3. SPODBUJANJE BRALNIH NAVAD, OBLIKOVANJE BRALNE KULTURE IN RAZVIJANJE INFORMACIJSKE PISMENOSTI

Ormoška knjižnica velikopotezno skrbi za razvoj bralnih navad že pri otrocih v predbralnem obdobju. V vseh vrtcih območja, ki ga pokriva s svojo dejavnostjo, izvaja bibliopedagoške urice. Ob obiskih v vrtcih predstavlja skorajda vse novitete, ki jih nabavlja za to starostno obdobje. Prav tako z vrsto drugih projektov spodbuja odrasle (starše, stare starše, vzgojitelje), da otrokom čim več berejo in da malčki doživljajo branje kot prijetno doživetje, povezano z vznemirljivimi zgodbami in ugodnim doživljanjem varnosti in bližine.

Knjižnično zbirko gradimo tako, da šolarje zelo pozorno spremljamo skozi razvoj bralnih spretnosti in jih pri tem spodbujamo ter jim nato v vsakem razvojnem obdobju ponudimo njihovi starosti in interesom primerno knjigo.

Z nabavno politiko bomo v letu 2020 aktivno podpirali vse projekte (Bralna značka za odrasle, Rastem s knjigo, Pikina bralna značka, Bralni nahrbtnik, Bralni klub za odrasle ...), usmerjene v promocijo branja in dvig bralne kulture. Nabavljali bomo:

- knjige z velikimi tiskanimi črkami za prvo fazo učenja branja,
- knjige z malo besedila za postopno pridobivanje bralnih spretnosti,
- pester izbor kvalitetnih slikanic,
- tematsko raznolik izbor leposlovnih knjig za starostni skupini otrok od 9 do 13 let in nad 13 let,
- izbor leposlovnih knjig za odrasle, pri čemer bomo skrbeli za zastopanost različnih žanrov in različnih nivojev zahtevnosti; leposlovje za preživljanje prostega časa bo podvrženo preverjanju, ali ustreza v knjižnici postavljenim kriterijem kvalitete.

Posebno pozornost bomo posvetili izboru slovenskega leposlovja in publikacij v javnem interesu. Teh bomo nabavili 230 naslovov. Vsaj 15 % naslovov, ki jih finančno podpira JAK bo dodatno umeščenih tudi v zbirke krajevnih knjižnic.

Pri nakupu tujejezičnega gradiva bomo le v zelo mali meri obnavljali fond svetovne literarne klasike v angleškem ali nemškem jeziku, predvsem bomo izmed sodobnih del izbirali med kvalitetnimi nagrajenimi deli; nadaljevali bomo tudi z izgradnjo zbirke jezikovno lažjih tujejezičnih del, primernih za učenje tujih jezikov.

Razvoj informacijske pismenosti bomo spodbujali z nakupom novih in posodobljenih izdaj enciklopedij, leksikonov, slovarjev, imenikov, prav tako tudi z nakupom različnih priročnikov. Posebno pozornost bomo namenjali nabavi gradiv za področje računalniškega opismenjevanja in spodbujanja uporabe elektronskih gradiv s ponudbo informacij javnega značaja. S tem bomo tudi podpirali projekte kot so: računalniško opismenjevanje starejših, programi za iskalce zaposlitve, kreativna raba računalnika in interneta za otroke.

3.4. UPOŠTEVANJE POTREB OKOLJA

Pri upoštevanju potreb okolja in aktualnosti gradiva se poslužujemo tudi seznama želja uporabnikov (Knjiga želja uporabnikov). Za potencialne uporabnike ugotavljamo njihove potrebe na raznih dogodkih knjižnice in drugih organizatorjev v lokalni skupnosti. Pri oblikovanju knjižnične zbirke upoštevamo:

- starostno, izobrazbeno in socialno strukturo prebivalstva,
- strukturo knjižničnih uporabnikov – analitično po ciljnih skupinah (predšolski otroci, osnovnošolci, srednješolci, študentje, odrasli, starejši, brezposelni itd.),

- značaj Ormoža kot manjšega središča z dnevno migracijo večjega števila ljudi, ki prihaja v mesto zaradi potreb zaposlitve, šolanja, koriščenja zdravstvenih in upravnih storitev, nakupovanja ter zgoj kulturnih dobrin,
- značaj okolice, kjer se ljudje pretežno ukvarjajo s kmetijstvom, poljedelstvom, sadjarstvom in vinogradništvom,
- razvojne prioritete lokalnih skupnosti, za katere knjižnica izvaja svojo dejavnost (razvoj turizma, razvoj malega podjetništva ...),
- aktualne družbene razmere kot so: gospodarska kriza, potrebe po prekvalifikaciji brezposelnih občanov ...),
- dejavnost različnih lokalnih akterjev na področju delovanja knjižnice (organizacije, društva, kulturne institucije, civilno-družbene iniciative, mediji).

3.5. UPOŠTEVANJE POSEBNIH POTREB OKOLJA

Med manjšimi osrednjimi slovenskimi knjižnicami so precejšnje razlike v mikrookoljih, za katere knjižnica opravlja svojo dejavnost. Ormoška knjižnica upošteva te posebne značilnosti in potrebe kot so:

- število potencialnih uporabnikov,
- predvsem ruralni značaj mikrookolja,
- starostno, izobrazbeno in socialno strukturo prebivalstva v mikrookolju,
- migracijske tokove v okolju,
- prisotnost ljudi s posebnimi potrebami,
- prioritete lokalnih skupnosti,
- dejavnost lokalnih akterjev v okolju.

V sodelovanju z društvi, vrtci, šolami in drugimi ustanovami ugotavljamo njihove potrebe in jim nudimo pomoč pri realizaciji ciljev v njihovih zastavljenih projektih.

3.6. UPOŠTEVANJE AKTUALNOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Za aktualnost knjižničnega gradiva bomo poskrbeli:

- z nakupom gradiva, ki prinaša nova znanstvena in strokovna spoznanja,
- z nakupom novih del na področju literarnega ustvarjanja,
- z nakupom posodobljenih prevodov klasičnih literarnih del,
- s posodabljanjem referenčnega gradiva,
- s poudarkom na odpisu gradiva, ki že več let ni bilo izposojeno in z odpisom gradiva zastarelih vsebin (razen, če je to relevantno za proučevanja historičnih vidikov posameznih strok) kot tudi izrabljenega gradiva.

3.7. UPOŠTEVANJE ZASTOPANOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA NA RAZLIČNIH MEDIJIH

Načrt nakupa knjižničnega gradiva predvideva **91,2 % izvodov tiskanih medijev** (knjig, brošur, periodičnega gradiva) in **8,8 % neknjižnega gradiva**. Članom omogočimo tudi izposajo e-knjig v slovenskem jeziku.

Načrt nakupa **knjižnega gradiva** zajema:

- knjige (3.322 enot),
- 110 naslovov serijskih publikacij najširšega spektra zahtevnosti in namembnosti.

Načrt nakupa **neknjižnega gradiva** zajema 320 enot. Od tega:

- glasbene zgoščenke, zvočne knjige, igrano in dokumentarno filmsko gradivo na dvd-ju, elektronski mediji (zgoščenke, multimedija) ter izobraževalne dvd-je in igrače za otroke (92 %),
- notno gradivo (2 %),
- zemljevidi (2 %),
- elektronske podatkovne zbirke z možnostjo oddaljenega dostopa (predvidevamo, da nakup teh zagotavlja tudi v letu 2019 osrednja območna knjižnica),
- domoznansko neknjižno gradivo - glasbeni posnetki, filmsko gradivo, fotografije, razglednice, zemljevidi (4 %).

3.7.1. NAKUP GRADIVA FILMSKE ZBIRKE

Začetki izgradnje filmske zbirke segajo že v sredino 90-ih let prejšnjega stoletja, saj se je knjižnica zgodaj zavedala pomena filma, še posebej v kulturnem življenju posameznika živečega na podeželju, kjer kinotečna ponudba povsem izostane. Še naprej si bo knjižnica prizadevala povečevati dostopnost do te vrste umetnosti in uporabnike zbirke filmsko opismenjevala, izobraževala in vzporedno s pomočjo strokovne literature o filmu, ki jo bo tudi v prihodnje nabavljala, tudi filmsko vzgajala.

Ciljna skupina bodo še naprej vsi uporabniki (mladina in odrasli), saj bo nabava usmerjena v različne filmske žanre. Tudi v letu 2020 bo poglobitveni cilj dopolniti zbirko s filmi, ki imajo in bodo imeli pomembnejšo vlogo v zgodovini filmske umetnosti. Pri nabavi bomo upoštevali tudi izobraževalno vrednost. Na police bomo redkeje uvrščali le tiste komercialne filme, ki so najvišje ocenjeni. Najpomembnejši kriterij pri izboru bo še naprej prejeta nagrada ali nominacija na pomembnejših filmskih festivalih in to pri vseh filmskih zvrsteh.

Knjižnica načrtuje filmsko zbirko v letu 2020 dopolniti s 190 enotami. Tretjino teh bodo zavzeli dokumentarni in animirani filmi. Pri izbiri otroških animiranih filmov bodo prioriteta filmi, ki so sinhronizirani v slovenščino ali izkazujejo kvaliteto in imajo vzgojno vsebino. Še naprej bomo nabavljali veliko večino slovenskih filmov. Kupili bomo tudi filme, ki so prejemniki nagrade Oscar ali nagrajeni na festivalih v Berlinu, Cannesu in drugod. Dopolnjevali bomo zbirko filmske klasike, ki jo gradimo že dobro desetletje. Prednost bo imela predvsem kvalitetna evropska filmska produkcija. V zbirko bomo še naprej uvrščali tudi filme posnete po literarnih predlogah. Zbirko bo dopolnjevala revija s področja filma v slovenščini Ekran.

V krajevnih knjižnicah bo postavljena premična zbirka filmskega gradiva, ki se bo menjala. Za enote bodo nabavljeni predvsem kvalitetni animirani filmi za otroke in uspešnice slovenske filmske produkcije.

3.7.2. NAKUP GRADIVA GLASBENE ZBIRKE

Zbirka glasbenih zgoščenk nastaja v Knjižnici Franca Ksavra Meška Ormož že več kot 20 let. Oblikuje se z željo in namenom, da prebivalcem območja omogočamo dostop do neknjižnega gradiva, ki je kvalitetno, a mogoče v vsakodnevni ponudbi različnih medijev in njihovih programov premalo prisotno ali dosegljivo. Tudi v letu 2020 so kriteriji nabave glasbeni izdelki trajne vrednosti oz. določene glasbene zvrsti in izvajalci, ki so posameznim glasbenim obdobjem dali svoj pečat ali so bili izraziti predstavniki posamezne glasbene smeri in v zbirko še niso bili vključeni.

Glasbena zbirka obsega zgoščenske klasične in popularne glasbe, domačih in tujih avtorjev ter izvajalcev. Klasična glasba je že zastopana z izborom skladb najpomembnejših svetovnih in slovenskih skladateljev, domačih in tujih ustvarjalcev ter uporabnikom ponuja prerez skozi celotno zgodovino resne glasbe. Dokupile se bodo le posamezne zgoščenske omenjene zvrsti.

Še naprej se bo intenzivneje dopolnjevala zbirka popularne glasbe, in sicer:

- z zgoščenkami sodobnih vrhunskih slovenskih izvajalcev, ki sodelujejo v različnih projektih in priložnostno izdajo zgoščenske različnih žanrov od jaza, etna, soula, funka itd.,
- jazz in blues (z najpomembnejšimi svetovnimi imeni in izdajami, prav tako slovenskimi izvajalci),
- pop in rock (predstavlja glasbo od samih začetkov v Ameriki in Evropi, z glasbenimi smermi kot gospel, musical, country, šanson, new age itd.),
- etno glasba (zbirka se je oblikovala predvsem v zadnjih letih, obsega pa afriške zvoke do sevdaha in fada, glasbe dežel vseh kontinentov, tudi slovensko ljudsko glasbo v različnih izvedbah ...),
- zbirka filmske glasbe (manjša zbirka iz filmske klasike),
- slovenska popularna glasba (zastopana so vsa obdobja, od stare slovenske popevke, prvih popularnih pevcev do glasbenih skupin sedemdesetih in osemdesetih let. Čeprav delujemo na podeželskem območju in je narodnozabavna glasba med Slovenci precej priljubljena, te zvrsti, zaradi pestre in dobre ponudbe lokalnih medijev, ne gradimo v večjem obsegu. Po njej ni tudi posebnega povpraševanja uporabnikov),
- ljudska glasba (za zbirko vedno zanimiva, velikokrat se uporablja tudi v študijske namene).

Zbirka obsega še izbor zgoščenk, namenjenih otrokom, to je pesmic, predvsem slovenskih avtorjev in pravljic. V letu 2008 smo začeli graditi še zbirko zvočnih knjig in literarnih zgoščenk, po katerih največkrat posegajo uporabniki s posebnimi potrebami. Dopolnjevanju te zbirke bo tudi v letu 2019 namenjena večja pozornost, tudi promociji na spletni strani, družabnih omrežjih ter lokalnih medijih in knjižničnih zloženkah. Trenutna popularna glasba bo še naprej zelo selektivno zastopana, saj se možnost internetnega dostopa ponuja tudi številnim uporabnikom (uporablja predvsem mlajša generacija).

Načrtujemo nakup 160 enot glasbenih zgoščenk.

Tudi uporabnikom krajevnih knjižnic bomo omogočali dostop do bogate glasbene in v njih namestili premične zbirke glasbenih zgoščenk. Kvalitetne izdaje slovenskih otroških pesmic in pravljic bodo pa poleg zbirke osrednje knjižnice našle svoj prostor tudi v stalni zbirki organizacijskih enot.

3.7.3. NAKUP E-KNJIG

Knjižnica bo uporabnikom omogočila dostop do portala Biblos. Poleg osnovnega paketa načrtujemo dokup 70 dodatnih naslovov. Tako bo uporabnikom omogočen dostop vsaj do 452 naslovov e-knjig. V upanju, da se izposoja e-knjige tudi v letu 2020 znatno poveča podpiramo nakup izbranih naslovov z redno promocijo v obliki bibliopedagoških ur.

3.8. UPOŠTEVANJE ZASTOPANOSTI RAZLIČNIH TEMATSKIH OZIROMA PREDMETNIH PODROČIJ

Pri razmerju naslovov med strokovnim in leposlovnim gradivom bomo v 3% odstopali od novih strokovnih priporočil. Tako načrtujemo nabavo 52 % naslovov različnih strokovnih področij in 48 % naslovov leposlovja različnih žanrov.

Pri nakupu strokovnega gradiva bomo skrbeli tudi, da bodo čim bolj enakomerno in skladno s potrebami uporabnikov zastopana različna strokovna oziroma znanstvena področja, zagotavljali bomo gradivo z različno stopnjo poglobljenosti in predvsem različnim nivojem zahtevnosti. Poskušali bomo zadovoljiti potrebe uporabnikov z različnimi stopnjami splošne izobrazbe in predznanja. Dokupiti bomo poskušali aktualnejše gradivo pri nekaterih znanstvenih področjih (tehnika, gradbeništvo) – tovrstne literature je trenutno tudi na knjižnem trgu manj. Še intenzivneje bomo v letu 2020 skušali dopolniti tudi naslednja tematska področja:

- znotraj *skupine 0* bomo nabavljali gradivo s področja pisave, bibliotekarstva, knjigarstva, muzejev ...
- znotraj *skupine 159.9* bomo pozorni na kvalitetno gradivo s področja osebostne rasti, boljše samopodobe in ostalih področij znotraj skupine, tudi opazno povečane produkcije poljudne uporabne psihologije,
- znotraj *skupine 37* bomo poskušali nabaviti gradivo s področja bralne kulture, pismenosti in vseživljenjskega izobraževanja. Prav tako bomo sledili kakovostni literaturi o vzgoji otrok in o odraščajoči mladini,
- znotraj *skupin 58 in 59* nabavljamo kvalitetne izdaje tako za osrednjo kot krajevne knjižnice, saj po njih veliko povprašujejo odrasli in tudi mladina. V zbirke krajevnih knjižnicah uvrščamo tudi novejše gradivo s temeljnimi preglednicami različnih naravoslovnih znanj,
- znotraj *skupine 63* bomo pozorni zlasti na novejše gradivo (saj se zbirka, predvsem za skupino kmetijstvo, katere gradivo je starejšega izvora zaradi maloštevilnih izdaj le počasi obnavlja. Ker je znova opaziti povpraševanje po gradivu o sonaravnem pridelovanju rastlin oz. ekološkem kmetijstvu in vrtnarjenju, nabavljamo to gradivo tako za osrednjo knjižnico kot tudi za enote. Pozornost posvečamo tudi zahtevnejšim vsebinam gradiva o zeliščarstvu, ki podpira projekt poletnih zeliščarskih popoldnevov in nastajanja knjižničnega zeliščnega vrta. Za enote nabavljamo tudi novejše gradivo s celotnega *področja 61* od zdravega načina življenja, dietne prehrane itd.,
- znotraj *skupine 74* bomo še posebej pozorni na novejše gradivo o hobi ustvarjanju (tudi tujejezični priročniki), predvsem za skupino brezposelnih in upokojujencev, prav tako za mlajše uporabnike. Omenjeno gradivo bo uporabljeno tudi za potrebe raznih kreativnih delavnic, ki jih knjižnica organizira v sklopu samostojnih ustvarjalnih delavnic, prav tako pravljичnih in bibliopedagoških uric,
- znotraj *skupine 81* še naprej posodabljammo zbirko jezikovnih tečajev, po kateri je veliko povpraševanja tudi zaradi iskanja zaposlitve v tujini, predvsem za učenje nemškega jezika. Še vedno je povečano povpraševanje tudi po učenju slovenščine za tujce/začetnike.

Spremljali bomo aktualno gradivo s področij stripa in fantastike ter ga promovirali v okviru Grossmannovega festivala fantastike in stripa.

Pri nakupu leposlovnega gradiva bomo skrbeli za pestrost literarnih zvrsti in žanrov, zagotoviti želimo dostop do literarne ustvarjalnosti različnih narodov, kultur in jezikov, pri tem pa posebno pozornost posvetiti slovenskim avtorjem.

Pazili bomo, da bomo uporabnikom ponudili literaturo različnih zahtevnostnih stopenj, ki mora ustrezati vsaj osnovnim kriterijem literarne kvalitete. Pri tem bomo spremljali projekt za promocijo kakovostne mladinske literature, ki ga pripravlja Pionirska knjižnica – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana. Nagrajene knjižne izdaje z naslovom Zlate hruške bodo

označene z nalepko, tako da se bodo uporabniki in tudi knjižničarji lažje odločili in izbrali kakovostno mladinsko branje. Pri leposlovju za otroke bomo predvsem pozorni tudi na kvaliteto likovnih prvin.

3.9. OMOGOČANJE ENAKE DOSTOPNOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA VSE PREBIVALCE NA OBMOČJU DELOVANJA KNJIŽNICE

Ne ozirajoč se na manjšo kadrovsko zasedbo odprtost osrednje knjižnice v letu 2020 dosega 52 ur tedensko. Vse tri krajevne knjižnice, tudi tista v Središču ob Dravi, ki pokriva območje z manj kot 2.000 prebivalci bodo odprte 15 ur tedensko, s čimer dosegamo z uredbo predpisano odprtost.

Nabavljeno gradivo bo locirano na štirih lokacijah. Knjižnična zbirka bo dostopna vsem zainteresiranim uporabnikom, prvenstveno prebivalcem občine Ormož, kot tudi občanom občin Središče ob Dravi in Sveti Tomaž in Ivanjковci. Celotni novonakupljeni del zbirke bo postavljen v prostem pristopu. Le zelo redki izvodi bodo imeli status uporabe v čitalnici. Vsebinsko nakupa bomo popularizirali v medijih in mesečno izdelovali sezname novitet, ki jih bomo redno objavljali na spletni strani knjižnice. Po elektronski pošti jih bomo posredovali tudi vsej zainteresirani javnosti, tako bo tudi širša javnost redno obveščana o novih gradivih v knjižnici, posamezne novitete bomo popularizirali tudi preko družabnega omrežja Facebook. Prav tako bomo mesečno dopolnjevali seznam gradiva, ki je kupljen s sredstvi Ministrstva za kulturo.

Kvalitetni novi naslovi gradiv bodo v enaki meri dostopni v vseh treh krajevnih knjižnicah, saj tudi izposoje gradiva, ki ni nabavljeno za dotično enoto, uporabnikom omogočamo preko medoddelčne izposoje. Osrednja knjižnica sicer dobi največ gradiva, krajevne knjižnice pa proporcionalno po številu uporabnikov. Pomembno je, da nobeden, še tako zahteven uporabnik, ne zapusti enote, ne da bi dobil želeno gradivo ali informacijo.

Skrb bomo posvečali tudi uporabnikom s posebnimi potrebami in kupovali gradivo, ki je zanimivo tej skupini uporabnikov. Za popularizacijo knjižnice pri najmlajših uporabnikih bomo premišljeno dopolnjevali tudi zbirko igrač z izbranimi didaktičnimi igrkami, igračkami in pripomočki, ki bodo popestrila tudi prireditve na mladinskem oddelku. Knjižničarka bo novo gradivo, primerno predšolskim otrokom, predstavljala tudi na obiskih oz. bibliopedagoških urah, ki jih bo izvajala v vseh vrtcih vseh treh občin ustanoviteljic. Starejšim in drugim uporabnikom, ki iz upravičenih razlogov ne morejo priti v knjižnico, bomo nudili izposajo na domu., kar bo po samem mestu Ormož možno tudi z novih bibliokolesom.

Pri izboru gradiv bomo prisluhnili vsem uporabnikom kot tudi predstavnikom drugih zavodov, podjetij, raznih inštitucij itd.

Načrtujemo, da vse predvidene aktivnosti in smernice predstavljene v dokumentu vodijo k povečanju deleža članstva za 0,5%. Slednje bo še vedno naša prioriteta naloga. Predvidevamo, da bo povečanje članstva v letu 2020 realizirano, saj bodo redno delovale vse tri dolgo načrtovane krajevne knjižnice.

3.10. FINANCIRANJE NAKUPA GRADIVA IN OBSEG PRIRASTA V LETU 2020

Za izvedbo nakupa knjižničnih gradiv knjižnica načrtuje pridobitev finančnih sredstev od občin ustanoviteljic, Ministrstva za kulturo in lastnih sredstev. Del lastnih prihodkov bo knjižnica porabila za nakup periodičnih publikacij in neknjižnega gradiva.

Upoštevajoč Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe dosegamo predpisane normative za obseg zbirke. Po predvidenih priporočilih in standardih za splošne knjižnice bi zbirko morali vzdrževati s prirastom 250 izvodov knjižničnega gradiva na 1.000 prebivalcev. Za območje, ki ga s svojo dejavnostjo pokrivamo, bi ormoška knjižnica morala za 15.914 prebivalcev načrtovati nakup 3.979 izvodov gradiva. Ob predpostavki, da bi bila referenčna cena gradiva tudi v letu 2020, 23 EUR, bi financerji morali prispevati za nakup 91.517 EUR.

Tabela 3: Izračun potrebnih sredstev po občinah (referenčna cena gradiva 23 EUR)

OBČINA	Št. preb.	Št. izvodov	Potrebna sredstva
Ormož	11.942	2.986	68.678
Središče ob Dravi	1.957	489	11.247
Sveti Tomaž	2.015	504	11.592
SKUPAJ	15.914	3.979	91.517

Že sam načrt obsega nakupa je tudi v letu 2020 nižji predvsem zaradi višine sredstev, ki jih glede na razpisano vrednost neposrednega poziva nakupa gradiva v splošnih knjižnicah lahko pričakujemo od Ministrstva za kulturo, prav tako pa smelo načrtujemo tudi nižjo povprečno ceno. V skladu z višino financiranja navedenega v izjavah občin ustanoviteljic in predvideno višino sredstev ministrstva predvidevamo naslednjo finančno konstrukcijo nakupa gradiva.

Tabela 4: Načrt financiranja nakupa gradiva v letu 2020

VIR FINANCIRANJA		ZNESEK V EUR
1.	Skupna sredstva občin	51.103
	Ormož	31.825
	Središče ob Dravi	9.693
	Sveti Tomaž	9.585
2.	Ministrstvo za kulturo	20.000
3.	Lastna sredstva	4.900
4.	Drugi viri	500
	SKUPAJ	76.503

Zbirko bomo dopolnili z 2.320 novimi naslovi. Nabavo bo knjižnica izvedla gospodarno. Načrtujemo, da bomo z iskanjem najugodnejših ponudnikov in pogajanji za večje popuste dosegli precej nižjo povprečno ceno na enoto gradiva. Ta bo znašala 20,18 EUR. V letu 2020 načrtujemo s skupnimi sredstvi kupiti zgolj 3.642 enot gradiva in 452 licenc e-knjig. Število enot na 1.000 prebivalcev bo 229, od tega 209 enot knjižnega in 20 enot neknjižnega gradiva. Skupna načrtovana sredstva za nakup gradiv znašajo 76.503 EUR, od tega sredstva občin ustanoviteljic 51.103 EUR, Ministrstva za kulturo 2.000 EUR, 4.900 EUR lastna sredstva ter 500 EUR drugi viri. V kolikor bomo prejeli načrtovana sredstva tudi od ministrstva in dosegli predvideno povprečno ceno na enoto gradiva, ki temelji tudi na rezultatih nakupov minulega leta, bo načrtovani nakup v celoti izvedljiv.

Tabela 5: Načrtovani nakup gradiva v letu 2020

NAČRTOVANO ŠTEVILO NASLOVOV		2.320
1.	Število naslovov knjižnega gradiva	2.088
	Število naslovov naročenih serijskih publikacij	110
	Število naslovov neknjižnega gradiva	232
2.	Načrtovani delež strokovnega gradiva	52 %
3.	Načrtovani delež leposlovnega gradiva	48 %
4.	Načrtovano število naslovov namenjenih mladini	742
	Odstotek od skupnega števila naslovov	32 %
5.	Načrtovano skupno število enot (brez e-knjig)	3.642
	Število enot na prebivalca območja	0,23
	Število enot knjižnega gradiva na prebivalca	0,21
	Število enot neknjižnega gradiva na prebivalca	0,02
	Število naslovov gradiv, katerih izdajo v letu 2015 in 2016 sofinancira JAK	230
	Število enot leposlovja slovenskih avtorjev in prevodov zahtevnejših tujih leposlovnih del	580
6.	Načrtovana povprečna cena na enoto gradiva	20,18 EUR

V letu 2020 načrtujemo odpis 800 enot gradiva. Odpis bomo lahko povečali šele v naslednjih letih, ko bomo zaključili izgradnjo knjižnične mreže na celotnem ormoškem območju.

3.11. POPULARIZACIJA KNJIŽNIČNE ZBIRKE IN DEJAVNOSTI

Popularizacija zbirke se kot rdeča nit prepleta skozi ves dokument. Posebej še izpostavljamo, da bo v letu 2020 knjižnica dala še večji poudarek popularizaciji knjižnične zbirke, saj bomo le tako pritegnili pozornost potencialnega uporabnika, ki je v današnjem času vedno bolj obveščen tudi o novih knjižnih izdajah in drugih kulturnih dobrinah. Novo gradivo bomo promovirali na naslednji način:

- v knjižnici se bodo še naprej izdelovali mesečni sezname novosti, ki jih bo knjižnica razpošiljala na različne naslove ustanov, šol, zavodov, podjetij in druge zainteresirane javnosti kot tudi posameznikov,
- za popularizacijo gradiva in dejavnosti bo knjižnica uporabljala svojo domačo spletno stran, kjer nekajkrat mesečno izpostavi kvalitetne novitete, facebook, Instagram. Mesečno bodo objavljeni sezname najbolj branih knjig, gledanih filmov in poslušanih glasbenih zgoščenk, seznam nakupa gradiva iz državnih sredstev,
- po posameznih oddelkih knjižnice bodo vedno izpostavljene vsebinsko kvalitetne novitete, ki jih priporočamo v branje, ogled, poslušanje; enako tudi v krajevnih knjižnicah,
- v obliki razstavljenih gradiv na panojih bomo uporabnike obveščali o nominiranih in nagrajencih literarnih nagrad,
- organiziranih bo vsaj 8 literarnih večerov s slovenskimi avtorji, kjer bodo predstavljeni njihovi najnovejši literarni dosežki; ob tem bodo pripravljene manjše priložnostne razstave,
- na lokalnem radiu bo knjižnica z mesečno enourno oddajo promovirala novitete, tedensko predhodno najavljala širok spekter svojih prireditvev in o njih poročala v lokalnih utripih, prireditve bo nenehno oglaševala tudi na Radiu Ptuj, Radiu Maxi, v Štajerskem tedniku in časniku Večer, prav tako spletnem portalu Prlekija-on.net,

- zaposleni bodo poročali o projektih in popularizirali knjižnično dejavnost tudi v lokalnem časopisju (Ormoške novice, Sredica, Bilten Občine Sveti Tomaž),
- z namenom popularizacije zbirke in dejavnosti bo knjižnica prisotna kot sodelujoča soorganizatorica tudi na prireditvah, ki jih pripravljajo drugi okoliški zavodi, društva in druge pravne osebe. Naštevamo nekatere: Rožmarinkin festival, krajevni praznik, martinovanje in druge praznične prireditve, počitniški mladinski tabori ...,
- s projektom Rastem s knjigo, ki poteka za sedmošolce in tudi dijake 1. letnika srednjih šol,
- z bibliopedagoškimi urami v knjižnici in v posameznih vzgojno-izobraževalnih zavodih že vseskozi promoviramo poleg novitet tudi celotno zbirko in dejavnost,
- z odmevnimi projekti kot sta npr. Bralna značka za odrasle, ki bo v letu 2020 potekala že 15 leto zapored, Pikina bralna značka, Bralni nahrbtnik, Poletni bralni izziv,
- s srečanji literarnih navdušencev, ki se zbirajo in delujejo v treh bralnih klubih,
- z bralnimi čajankami za starejše uporabnike, ki se v Centru starejših občanov Ormož odvijajo vsak torek že 17 let,
- za popularizacijo literarnih dosežkov domačih avtorjev bomo poskrbeli z vnašanjem vsebin na portalu Dobreknjige.si.

4. ZAKLJUČEK

Zbirko bomo sproti vrednotili, saj nam je cilj oblikovati kvalitetno knjižnično zbirko, ki bo zadovoljevala potrebe vseh uporabnikov. Vseskozi bomo namenjali pozornost ravnovesju zbirke tako med različnimi tipi gradiv, namembnosti in vsebini. Sproti bomo spremljali odziv uporabnikov v osrednji knjižnici, zlasti pa v enotah, to je: izposoje novega kot tudi gradiva iz celotne zbirke. Podatki o predvidenem obračanju temeljne zaloge, še posebej pa novitet, bodo pomembno vodilo pri dopolnjevanju knjižnične zbirke. Gradiva, ki jih v zbirkah krajevnih knjižnic zaradi obsega dopolnjevanja ne bo, bodo uporabnikom na voljo največkrat preko medoddelčne izposoje. Do gradiv, ki jih knjižnica ne bo mogla uvrstiti niti v zbirko osrednje knjižnice, bomo dostopali preko medknjižnične izposoje, ki največkrat brezplačno poteka v sodelovanju z osrednjo območno knjižnico. Ta nas zalaga tudi z dostopom do nekaterih elektronskih baz podatkov. Projekt nakupa bomo zaključili do konca leta 2020.